

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Eerste Aen-Merckinghe. Op de plaetse Augustini libro de opere
Monachorum Cap. 28. Aengaende het omdraghen der Reliquien.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

EERSTE AEN-MERCKINGHE.

Op de plaetse Augustini *libro de opere
Monachorum Cap. 28.*

Aengaende het omdraghen der Reliquien.

De ghemelde plaetse van Augustinus, de welke het fundament is van dit disput/ luyt aldus: Sommighe verkoopen en nighe leden van Martelaren, indien het nochtans van Martelaren sijn, andere stellen ten thoone hare zoomen, ende hooft banden, ende verheffen de selve, sy begheeren alle, sy eyschen van alle, den kost van hare profytelijke aermoede, ofte den prijs van hare gheveynsde heyligheyt. Hier hebt ghy den gront-steen van ons verschil / nu moeten wy hier op gaen houtwen / om op goede orden boort te gaen / wy sullen dit deplien in verscheyde vraghen.

De eerste vraghe is / of Augustinus, gheseyt heeft dat het ommeloopen / ofte ommegaen met Reliquien der heylighen / ende de selve ten thoone te stellen / maer een particulier werck van Munnicken was, daer in de kercke gheen behaghen en hadde? D. Cabeljan, seght dat sae in sijn Catholijcke Waerheyte pag. 613.

De tweede vraghe is / of den selven Augustinus, het ommegaen met reliquien / in t'ghemeen heeft voor quaet, ende verwerpelijck gehouden? D. Cabeljan, seght dat sae. *Ibidem.*

De derde vraghe is / of Augustinus verworpen heeft / het debotelijck eeren der Reliquien? D. Cabeljan seght dat sae. Pag. 614. want / seyt hy / t'was verre van daer, dat men in die tijden voor een Martelaers been sich soude hebben willen buyghen, en dat devo-

devotelijck kussen &c.

De vierde vraeghe is / wat dat Augustinus hier eeghentlijck berispt / ofte enckelijck het om loopen met reliquien / ofte wel het verkoopen alleen? D. Cabeljau het tweede oberstaende / neemt het op het eerste alleen.

De vijfde vraeghe is / of Augustinus hier spreeckt van ware Reliquien / ofte wel van versterde? D. Cabeljau, seyt dat Augustinus dit niet en heeft willen ondersoeken.

De selde vraeghe is / of het achtste Capittel van het boeck der stadt Gods / daer beelsing ghehandelt wert vande Reliquien / Augustino valschelijck-toeghedicht is? D. Cabeljau seght dat sae. P. 615. en bevesticht dit sijn segghen met de auctoriteyt van Ludovicus Vives / en Leuvenasche doctoren.

De sevenste vraeghe is / of de h. Roomsche Kercke soodanighe dinghen dooz Reliquien heeft bewaert / de welke ofte onmoghelijck sijn te bewaren / ofte strijden teghen alle reden / ende verstant. D. Cabeljau seght dat sae. Pag. 609.

Ende ick segghe op dit voozgaende altemael / dat neen / (soo als ick oock in mijn staeltje berhoont hebbe) maer hier noch breeder bewijfen sal / ende D. Cabeljau, met de woorzen van Augustinus selve / overrupghen. Wat van belanght de eerste vraeghe, of het ommegeaen met Reliquien maer een particulier werck van Munnicken was / in het welck de Kercke gheen behaghen en hadde? Ick bewijse upt Augustino dat neen.

Ten eersten upt het 22 boeck vande stadt Gods Cap. 8. daer Augustinus seyt dat Hesperius een aenschelijck man / wat heplighe aerde hadde van het graf Christi, de welke hem dooz een goeden vrient / van Ierusalem mede ghebracht was; ende de selve ghehangen heeft in sijn camer teghen de Nacht-geesten; welck medebzenghen / ende bewaren van soodanige Reliquien Augustinus niet en berispt.

Ten tweeden upt dat selve Capittel, Als de Bischof,

schop, Proiectus, seyt hy de Reliquien bracht van den alder eerlijcksten Martelaer Stephanus daer was eenen toeloop, ende ontmoetinghe van een groote menichte van menschen.

Item De Bisschop Lucillus droegh de Reliquien vandē voorseyden Martelaer, ende het volck ginck hem voor, ende achter.

Ten derden *lib. 9. Confess. cap. 7.* Als de lichamen van de *H. Gervasius*, ende *Protasius* met behoorlijke eere vervoert wierden nae de Kercke van *Ambrosius. etc.*

Ten vierden: *Epist. 103. ad Quintian*: De weduwe *Galla*, ende hare dochter *Simpliicola* brengen u mede, *Quintiane*, de Reliquien vandē aldersaelichsten, ende alderheerlijcksten Martelaer *Stephanus*. Wat dunct u nu *D. Cabeljan*? kan *Augustinus* segghen / dat het ommegeaen met Reliquien / maer een particulier werck was van Munnicken? Ghy seght in uwer Memory-boeck pag. 608. Dat *Augustinus* hier ter plaetse tot de Munnicken in t'bysonder spreekt, en kan niet in twyffel ghetrocken werden.

It is waer / want den titel van het boeck / bzenght het mede: Maer hoe sult ghy t' maeken / met dien bytent die de heplige aerde van Christi graf van Ierusalem heeft medeghebzacht naer Afriken? hoe / met de weduwe *Galla*, ende hare dochter *Simpliicola*, die by laste van *Augustinus*, hebben ommegegaen / ende gherepft / met de Reliquien van de *H. Stephanus*, om die te leveren in de handen van *Quintianus*? om ghe-eert te worden? hoe sult ghy t' maeken met de Bisschoppen *Proiectus*, ende *Lucillus*, die de selve Reliquien hebben omghebzaghen? dese en sijn gheene Munnicken gheweest; hoe kan dan *Augustinus*, segghen / dat het ommegeaen met Reliquien / maer een particulier werck was van Munnicken?

Ten anderen, hoe kan hy segghen / dat de Kercke daer in gheen behaeghen en hadde / ghemerckt hy seyt / dat de Gemeenten sijn met grooten toeloop ghekomen / om dit ombzaeghen der Reliquien / met hare teghenwoordicheyt te bereeren?

ren: Siet daerenboven hoe precies Augustinus hier in over-een-komt met den H. Hieronymus, *boven*. Indien ghy my seght / dat Augustinus het enkel ommegeen / ofte ombzæghen vande Reliquien niet berispt heeft / maer namelijk / daer van groote dinghen te roemen? soo moet dan Augustinus sijn epggen selben berispen.

Ten eersten, als hy seyt *Serm 28 de Sanctis*, dat hee yser vanden banden des H. Apostels *Petri* door alle de Kercken, met recht wordt ghehouden, kostelijcker als gont. Dit is immers op t'hoogste genomen.

Ten tweeden, als hy seyt *Epistola 137*, dat de plaetse heyligh was, daer het lichaem vande H. *Felix* bisschop van *Nole* begraven lagh.

Ten derden, als hy seyt *lib. 9. Confess. Cap. 7*, dat de besetene van onsuivere gheesten wierden ghelesen, en de blinde siende door het aenraecken vande baere, op de welke de Reliquien vande H. H. *Gervasius*, ende *Protasius*, wierden vervoert.

Ten vierden, als hy *lib. 22. de Civit. Cap. 8*, veele bescheyden mirakelen verhaelt / die dooz ofte by de Reliquien der Heylighen / (t'zy dooz de olpe met de welke de sieken haer salden / t'zy dooz het aenraecken der blommen / die op hare autzen gheschoyt waeren etc.) gheschiedt sijn. Is dit altemael niet groote dinghen roemen van de Reliquien? heeft dan Augustinus voock sijn selben berispt? dit en is niet waerschynelijck; soo en is het dan oock geen siens waerschynelijck dat Augustinus, het enkel roemen van groote dinghen / rakende de Reliquien / in andere heeft willen berispen.

Hier mede blijft samen beantwoort de tweede vraghe / welke was / of Augustinus het ommelooopen met de Reliquien, ende daer van groote dinghen te roemen, in t'ghemeen heeft berispt: Blijckt upt het boozgaende dat neen / soo sal het dan ten lesten moeten uptkomen / op een besonder omme-loopen / ende roemen / het welck met ongherpynt heyt ghemengelt was / soo als wy hiernaer sullen sien.